

[ΟΔΗΓΟΣ ΤΕΧΝΕΣ & ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ](#)

Ένα τριήμερο συνέδριο αφιερωμένο στη δημιουργική πορεία του Δημήτρη Παπαϊωάννου

Στο «Προσεγγίζοντας το έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου: Από το οικείο στο οικουμενικό» αναδείχτηκαν η σκηνική δημιουργία του, οι πτυχές από το σύνολο της δράσης του και όχι μόνο.

THE LIFO TEAM, 03.04.23 | 18:35

Με πλούσια θεματολογία και μία πλειάδα πανεπιστημιακών, ερευνητών, καλλιτεχνών και ανθρώπων των γραμμάτων το τριήμερο επιστημονικό Συνέδριο «Προσεγγίζοντας το έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου: Από το οικείο στο οικουμενικό» διοργανώθηκε από το Ερευνητικό έργο *Γένεσις: Γενετική Έρευνα και Ψηφιακή Οπτικοποίηση στις Παραστατικές Τέχνες* (Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας - ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. / Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου), η Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής και το Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Το συνέδριο εστίασε στη δημιουργική πορεία του εξέχοντος Δημήτρη Παπαϊωάννου, παρουσιάζοντας και εξετάζοντας τη σκηνική δημιουργία του, και πτυχές από το σύνολο της δράσης, της προσωπικότητας και της πολυσχιδούς παρουσίας του: παραστάσεις, εικαστικά έργα, κόμικς, καλλιτεχνικές συνεργασίες, κοινωνική και ακτιβιστική δράση.

Το Συνέδριο χαιρέτησαν η αναπληρώτρια καθηγήτρια Έλενα Παπαλεξίου, επιστημονικώς υπεύθυνη του έργου *Γένεσις*, η Κατερίνα Κουραβέλου (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.), ο Χάρης Ρώμας (Περιφέρεια Αττικής), ο Γιάννης Βακαρέλης (Μέγαρο Μουσικής Αθηνών), ο Olivier Descotes (Δήμος Αθηναίων - Δημοτικό Μουσικό Θέατρο "Ολύμπια-Μαρία Κάλλας"), ο Αλέξανδρος Χαρκιολάκης (Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής) και η Μαρίνα Τσούλου (Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχελί).

Με επίκεντρο την παράσταση

📷 Από αριστερά προς δεξιά: Ανδρέας Μαρκαντωνάτος, Ματίνα Καλτάκη, Κατερίνα Αρβανίτη, Εύη Προύσαλη, Γιώργος Ροδοσθένους

Η πρώτη μέρα του Συνεδρίου ξεκίνησε με παραστασιολογικές προσεγγίσεις στο έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου. Υπό την προεδρία του Ανδρέα Μαρκαντωνάτου, η Ματίνα Καλτάκη, η Κατερίνα Αρβανίτη, η Εύη Προύσαλη και ο Γιώργος Ροδοσθένους, ανέλυσαν τις πρώτες δημιουργίες του και εστίασαν στις: *Μήδεια*, *Still Life* και *Μέσα*, με αναφορές στο εικαστικό ιδίωμα που τις χαρακτήριζε.

Με επίκεντρο τις χορολογικές προσεγγίσεις και πρόεδρο την Κάτια Σαβράμη, η Στεριανή Τσιντζιλώνη, η Ιωάννα Τζαρτζάνη, η Καίτη Διαμαντάκου και η Μάρω Σταυρινού μελέτησαν την κίνηση, τα υλικά, το μοτίβο του έρωτα, τη διαλεκτική σχέση με τη *Μήδεια* της Martha Graham (1947) και τη μεταγραφή της αρχετυπικής μορφής της Μήδειας σε σύγχρονη γυναικεία ταυτότητα και χορευτική παρτιτούρα, μέσω της ομότιπλης σκηνικής δημιουργίας του Δημήτρη Παπαϊωάννου.

Καταγράφοντας τη δημιουργική διαδικασία

📷 Από αριστερά προς δεξιά: Λελλέ Δεμερτζή, Αύρα Ξεπαπαδάκου, Έλενα Παπαλεξίου

Η ανάλυση της δημιουργικής διαδικασίας του Δημήτρη Παπαϊωάννου κέντρισε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον του κοινού, το οποίο γέμισε την αίθουσα του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής. Υπό την προεδρία της Αύρας Ξεπαπαδάκου, η Λελλέ Δεμερτζή και η Έλενα Παπαλεξίου αναφέρθηκαν στην εμπειρία τους κατά την παρακολούθηση της εργασίας του Παπαϊωάννου από τη σύλληψη έως την παράσταση, δίνοντας έμφαση στις θεωρητικές διαστάσεις και την επιστημονική μεθοδολογία καταγραφής και ερμηνείας της δημιουργικής διαδικασίας.

Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου μέσα από τον κινηματογραφικό φακό

- Η βραβευμένη σκηνοθέτιδα και καθηγήτρια Εύα Στεφανή παρουσίασε μοναδικά αποσπάσματα του ντοκιμαντέρ που επιμελείται αυτό το διάστημα με τίτλο *Εγκάρσιος Προσανατολισμός: Κινηματογραφώντας τον Δημήτρη Παπαϊωάννου* και συζήτησε με το κοινό σχετικά με τις δυσκολίες και τη συνθετότητα κατά τη διαδικασία σκιαγράφησης του πορτρέτου του δημιουργού.
- Η σκηνοθέτιδα και κινηματογραφίστρια Νεφέλη Σαρρή, που παρουσίασε το ντοκιμαντέρ της *Πίσω από τον τοίχο*, βασισμένο σε υλικό από τον τρόπο εργασίας του Δημήτρη Παπαϊωάννου για την παράσταση *Still Life* και συζήτησε με το κοινό για τα στάδια της δημιουργίας της.
- Ο σκηνοθέτης και κινηματογραφιστής Νίκος Νικολόπουλος συμμετείχε στο συνέδριο με μία διάλεξη συνοδευόμενη από την προβολή ιδιαίτερου εικαστικού κάλλους κινηματογραφικών αποσπασμάτων από την προετοιμασία των έργων *Πρώτη ύλη* (2012), *Ο μεγάλος δαμαστής* (2017) και *Since She* (2018).

Ιστορώντας την εικόνα, εικονογραφώντας την ιστορία

📷 Από αριστερά προς δεξιά: Κώστας Ιωαννίδης, Νίνα Παππά, Λίλη Πεζανού, Παρασκευή Τεκτονίδου, Καλλιόπη Σίμου

Τη δεύτερη ημέρα του Συνεδρίου η εικαστική, χωρική και επιτελεστική διάσταση του έργου του Δημήτρη Παπαϊωάννου βρέθηκε στο επίκεντρο. Στην πρωινή συνεδρία υπό την προεδρία του Κώστα Ιωαννίδη, η Νίνα Παππά, η Λίλη Πεζανού, η Παρασκευή Τεκτονίδου και η Καλλιόπη Σίμου ανέλυσαν πτυχές του επιτελεστικού στοιχείου στο έργο του.

Στη συνέχεια ο Γιώργος Σαμπατακάκης συντόνισε μία ενδιαφέρουσα συνεδρία με τη συμμετοχή του Δημήτρη Πλάντζου, του Μάνου Λαμπράκη και της Αγγελικής Κορδέλλου, οι οποίοι συζήτησαν για τη σχέση του έργου του Δημήτρη Παπαϊωάννου με την ιστορία και την ιδέα της ελληνικότητας μέσα από τη συνεργασία του με άλλους δημιουργούς, όπως ο Λευτέρης Βογιατζής, αλλά ο συνθέτης Γιώργος Κουμεντάκης.

The queerest of the queer

Το ζήτημα του φύλου και η queer διάσταση στο έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου βρέθηκε στο επίκεντρο της επόμενης συνεδρίας με πρόεδρο τον Γιώργο Ροδοσθένους. Η συζήτηση ήταν ζωηρή και οι αναφορές πλούσιες! Συμμετείχαν ο Γιώργος Σαμπατακάκης, ο Δημήτρης Παπανικολάου, ο Κωνσταντίνος Κυριακός, η Ελένη Παπαργυρίου και ο γνωστός πολιτιστικός συντάκτης Πάνος Μιχαήλ, που επιχείρησαν να αναλύσουν σφαιρικά την έντονη παρουσία του κουήρ στοιχείου στο έργο του.

Ξεκλειδώνοντας το αρχείο

Οι συνεδρίες της τρίτης ημέρας ήταν αφιερωμένες στο αρχείο του Δημήτρη Παπαϊωάννου, τη συγκρότηση, ψηφιοποίηση και ανάδειξη του οποίου έχει αναλάβει μία ερευνητική ομάδα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η Έλενα Παπαλεξίου παρουσίασε εν συντομία το έργο της ομάδας και η Αύρα Ξεπαπαδάκου μας μετέφερε στον μυστικό κόσμο των αρχείων μιλώντας για την πολλαπλασιαστική τους αξία και επίδραση και παρομοιάζοντας τα με ερμάρια θαυμαστών και αξιοπερίεργων αντικειμένων (cabinets de curiosités). Οι ερευνήτριες Ελπίδα Κομιανού, Ευαγγελία Χελιώτη και Παρασκευή Δαμάλα μας αφηγήθηκαν άγνωστες ιστορίες από το αρχείο του Δημήτρη Παπαϊωάννου, αξιοποιώντας τεκμήρια από το 1986 έως το 1992. Ακολούθησε μεγαλύτερη

ανάλυση του αρχαιακού υλικού του Παπαϊωάννου υπό τον συντονισμό της Στεφανίας Μεράκου από τη Βάλια Βράκα την Παρασκευή Δαμάλα, τη Γεωργία-Μαρία Παπαδάκη, τη Λουίζα Νικολάου, τον Βασίλη Πουλόπουλο και τον Κώστα Βασιλάκη.

Μαρτυρίες και εμπειρίες

Στην τελευταία μέρα του Συνεδρίου παρακολουθήσαμε δυο εξαιρετικά ενδιαφέρουσες στρογγυλές τράπεζες με τίτλο “Συνεργασίες και συνδημιουργίες I & II”.

Από αριστερά προς δεξιά: Παυλίνα Ανδριοπούλου, Έλενα Παπαλεξίου, Στέφανος Δρουσιώτης, Λουκάς Μπάκας, Δρόσος Σκώτης

Η 1η συζήτηση, με συντονίστρια την Έλενα Παπαλεξίου, αναπτύχθηκε μεταξύ του Στέφανου Δρουσιώτη, της Παυλίνας Ανδριοπούλου, του Λουκά Μπάκα και του Δρόσου Σκώτη, οι οποίοι προσπάθησαν να αποκαλύψουν αθέατες πλευρές του τρόπου εργασίας, διδασκαλίας και δημιουργίας του Δημήτρη Παπαϊωάννου με επίκεντρο την πρόσφατη παράσταση *Εγκάρσιος Προσανατολισμός*.

Στη 2η συζήτηση υπό τον συντονισμό της Βίκυς Μαραγκοπούλου, συμμετείχαν ο Γιώργος Λούκος με έναν χαιρετισμό, η Όλια Λαζαρίδου, η Άντζελα Μπούσκου, η Αγγελική Στελλάτου και η Δνώ Καγγελάρη που μοιράστηκαν εμπειρίες και αναμνήσεις από τη συνεργασία τους μαζί του.

Το ανεξίτηλο αποτύπωμα του Δημήτρη Παπαϊωάννου

Με μεγάλο ενδιαφέρον ακούσαμε τις προσωπικές καταθέσεις σημαντικών προσωπικοτήτων που τίμησαν το Συνέδριο με την παρουσία τους. Η Αμαλία Μουτούση μοιράστηκε μία σειρά “ανομολόγητων συγγενειών” της με τον Δημήτρη Παπαϊωάννου, ανακαλώντας καθοριστικές συναντήσεις σε αξιομνημόνευτες παραστάσεις, ενώ η Ρούλα Πατεράκη τις εντυπώσεις της αναφορικά με την εσωτερική σύγκρουση του καλλιτέχνη ενάντια στο υλικό που ο ίδιος δημιουργεί. Ο Ευριπίδης Λασκαρίδης μίλησε για τον ενθουσιασμό που βίωσε ως θεατής, όταν για πρώτη φορά παρακολούθησε τις σκηνικές δημιουργίες του Παπαϊωάννου και για τη μετέπειτα συνεργασία τους. Ο ποιητής Νίκος Α. Παναγιωτόπουλος ανέγνωσε ένα δοξαστικό για το ανεξίτηλο

“αποτύπωμα” από μελάνι που καταλείπουν οι δημιουργίες του Δημήτρη Παπαϊωάννου και η εξαίσια Ρένη Πιπτακή μετέφερε την ανεπαίσθητη δόνηση από την επαφή της με το έργο του Δημήτρη Παπαϊωάννου, ως μία αρχαία μνήμη που ξανακίτζεται, με τη ζωγραφική του ματιά και το γυμνό σώμα να παραπέμπει σε αρχαίο άγαλμα που “αναπνέει και σφύζει από ζωή”.

Good vibes!

Το συνέδριο ήταν γεμάτο κόσμο, χαρά και θετική διάθεση. Η ατμόσφαιρα ήταν εξ αρχής ζεστή, με το κοινό και τους συνέδρους να σχηματίζουν μία δημιουργική και αλληλοεπιδραστική κοινότητα. Οι ερωτήσεις και οι τοποθετήσεις που ακούστηκαν ήταν πολλές και ενδιαφέρουσες, οι συζητήσεις που αναπτύχθηκαν έντονες και γόνιμες, ενώ η συμμετοχή του κόσμου ξεπέρασε κάθε προσδοκία! Μετρήσαμε πάνω από 600 άτομα, τα οποία παρακολούθησαν τις εργασίες του συνεδρίου.

Όλα έτρεχαν ανεμπόδιστα, χάρη στην εξαιρετική εργασία της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας Οργανωτικής Υποστήριξης την οποία πρέπει να συγχαρούμε για την ποιότητα και ποικιλία του προγράμματος, την αρτιότητα της διοργάνωσης, τον καλοκουρδισμένο ρυθμό και εύρυθμη ροή, τα καλαίσθητα έντυπα και την ευγενική και γενναιόδωρη υποδοχή. Αξίζει να αναφερθούμε και στον πλούσιο, γευστικό και meatless μπουφέ που ανανεωνόταν τέσσερις φορές την ημέρα! Και να μην ξεχάσουμε το εκλεκτό ροζέ «Άκρες» που προσέφερε το Κτήμα Σκούρας από, την Αργολίδα, τα πάτρια εδάφη του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου!

[Οδηγός Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Tags

[ΣΥΝΕΔΡΙΟ](#)

[ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ](#)

ΕΓΓΡΑΦΕΙΤΕ ΣΤΟ NEWSLETTER ΜΑΣ

Για να λαμβάνετε κάθε εβδομάδα στο email σας μια επιλογή από τα καλύτερα άρθρα του lifo.gr

ΕΓΓΡΑΦΗ

[ΟΡΟΙ ΧΡΗΣΗΣ](#) ΚΑΙ [ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ](#)

ΔΕΙΤΕ ΑΚΟΜΑ

